לק"י פרשת כי תצא ה'תשע"ז ב'שכ"ח

גיליון 135

בדרכי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה **'עטרת חיים'** לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון **רבי יצחק רצאבי** שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

אַרְבָּעִים יַכֶּנּוּ לֹא יֹסִיף פֶּן יֹסִיף לְהַכֹּתוֹ עַל אֵלֶּה מַכָּה רַבָּה וְנִקְלָה אָחִיךָ לְעֵינֶיךָ: (דברים כה. ג)

כתב רש"י על פסי זה ומקורו מהגמרא (סנהדרין פה.): מכאן אזהרה למכה את חבירו, ע"כ. והוא דין פשוט שכל המכה חברו עובר בלא תעשה, כמובא ברמב"ם (הלי סנהדרין פט"ז הי"ב). וכבר מובא בגמרא (שם נח:) אָמַר רִבִּי חֲנִינָא **הסוטר לוֹעוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּאִילּוּ סוטר לוֹעוֹ שֶׁל שְׁכִינָה** שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כ) מוֹקֵשׁ אָדָם יָלַע קֹדֶשׁ. אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ **הַמַּגְבִּיהַּ יָדוֹ עַל חֲבֵירוֹ אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִכָּהוּ נִקְרָא רָשָׁע** שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ב) וַיֹּאמֶר לָרָשָׁע לָמָּה תַכֶּה רֵעֶךָ לָמָּה הִכִּיתָ לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא לָמָּה תַכֶּה אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִכָּהוּ נִקְרָא רָשָׁע. אָמַר זְעִירִי אָמַר רִבִּי חֲנִינָא **נִקְרָא חוֹטֵא** שֶׁנֶּאֱמַר (שיא ב) וְאִם לֹא לָקַחְתִּי בְחָזְקָה. וּכְתִיב (שם) וַתְּהִי חַטַּאת הַנְּעָרִים גְּדוֹלָה מְאֹד. רַב הוּנָא אָמַר **תִּיקָּצֵץ יָדוֹ** שֶׁנֶּאֱמַר (איוב ליא) וּזְרוֹעַ רָמָה תִּשָּׁבֵר. רַב הוּנָא **קָץ יָדָא.** רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר **אֵין לוֹ תַּקָּנָה אֶלָּא קְבוּרָה** שֶׁנֶּאֱמַר (שם כב) וְאִישׁ זְרוֹעַ לוֹ הָאָרֶץ. וְאָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר לֹא נִתְּנָה קַרְקַע אֶלָּא לְבַעֲלֵי זְרוֹעוֹת שֶׁנֶּאֱמַר וְאִישׁ זְרוֹעַ לוֹ הָאָרֶץ, ע"כ.

רבים שואלים, מה לעשות בדורינו זה, שלצערינו הגדול בין הילדים רבו בו המריבות, והידים מושטות והרגלים משולחות, כיצד עלינו לנהוג ומה עלינו לעשות.

קודם שנעסוק בילד המכה, נכתוב את אשר עלינו לחנך את ילדינו כיצד לא להיות המכים. וזאת כאשר אנו נחנך ילדינו לא להחזיר מכה גם למי שנתן לנו מכה, שהרי כל המעביר על מדותיו מעבירין לו כל פשעיו ופשוט ואכמ"ל. אלא יפנה לגדול הנמצא סמוך לטפל במי שהכהו. והורה האומר לילדיו להחזיר מכות למי שמרביץ לו, מלמדהו נקימה (ואין הנאה כהנאת הנקמה כידוע ואכמ"ל, וב"מ אין לדבר סוף, ועל כל מכה עובר בלאו ואכמ"ל). ואין כוונתינו כאשר דבר זה אירע ברחוב או במקום שאין לו מי שיטפל במי שהכהו. או אפילו יש לו מי שיטפל במי שהכהו, אך כעת נמצא הוא במצב שאם לא התגונן יקבל עוד מכות. דאז עלינו לחנכו שכן ישיב מכות למי שהכהו דהוא בגדר 'הבא להרגך השכם להרגו' וכמובא בספר 'אוצרות של חינוך' ח"א עמ' תשס"ח ותשע"ו משם הגאון ר' שלמה זלמן אוירבך זצ"ל והגאון ר' שלמה וולבה זצ"ל יעו"ש. אלא כוונתינו כאשר הדבר קורה בבית או במוסד החינוכי, כאשר יש גדול הממונה עליהם, והילד יכול לפנות אליו לטפל במי שהכהו.

ועתה נעסוק בילד המכה. ראשית יש לשוחח עם הילד שהכה, לראות עד כמה הוא מבין את חומרת המעשה, ועל כן העלנו את כל דברי חכמינו הנ"ל. וגם אם הוא יודעם, יש לחזור ולהרחיב ולהפשיט הדברים בשיחה אוהבת. וכאשר מדובר בפעם הראשונה שהכה חבר, יש להזהירו, וכידוע 'אין עונשין אלא א"כ מזהיריין'. וכוונתינו באמרינו 'אזהרה', אינה להזהירו באיומים. אלא ר"ל, לומר לו, אין לי ספק שלא התכוונת סתם לצער את חברך, שהרי ילד טוב הנך. אלא יש דבר שגרם לך זאת, וכגון, אדם שמצב רוחו אינו מרומם, פועל שלא בדעת ולא משים. ע"כ, אני מאמין שפעם הבאה תחשוב לפני מה שאתה עושה, ולא תשוב לכסלה. נוסף להנ"ל, יש לשוחח עמו, האם הוא היה רוצה שהתנהגו עמו כך? איך הוא היה מרגיש אם היו מכים אותו? וכו'. ולאחר כל זאת, יש לשאול אותו מה כעת הוא חושב לנכון, מה עליו לעשות כדי לתקן חטאו? ושהוא עצמו ישיב [ואם אינו יודע, יש לכוונו לזאת] א. לקבל על עצמו לא לעשות זאת שוב. ב. לפייס את חברו לבקש ממנו סליחה. ע"כ תבקש ממנו סליחה. ואם חוזר הדבר ונשנה, יצטרך המציק לכתוב לו מכתב סליחה מעוטר ומקושט. ואם חזר שוב ונשנה, מלבד מכתב כנ"ל, גם יתן לו הפתעה מביתו. ואם ח"ו חוזר הדבר ונשנה, נצריכו אף חתימת הורים על המכתב סליחה.

גם יש הבדל בין ילדים גדולים לילדים קטנים. ילדים גדולים שרבו, נושיבם יחד אחד ליד השני, ונאמר להם, תשבו כאן עד שתסתדרו ביניכם, אתם ילדים גדולים ואני לא גננת. ויש ילדים גדולים מאוד, שדי אם אנו נאמר להם 'איזה בושות אתה עושה ליי! לך תסתדר אתו מהר, אני לא מסוגל לחשוב בכלל עליך דברים כאלה!' ולשולחו מפנינו והוא כבר יעשה מעצמו את הצריך. והכל לפי הילד ולפי העניין.

וכאשר ילד נטפל לחברו ומציק לו סתם (במוסד החינוכי), נשלח את המציק שילך לפייס חברו, ונאמר לו: 'כל עוד שחברך לא בא אלינו ואמר לנו שמוחל הוא לך, אל תצא לחצר. ומה שאין אנו מסכימים לך לצאת לחצר, אינו מפני שאנו מענישים אותך, אלא אנו דואגים לך שלא תיכשל ח"ו באיסור תורה, על כן תשחק בהפסקה בכיתה, כך אנו רגועים שלא תתקרב לחבר ההוא, וממילא לא תיכשל. ויש פעמים שכדאי גם למנות את המציק, שמעתה הוא דואג ושומר על חברו זה מפני אחרים, והוא תשובת המשקל. והוא הדין בילדים קטנים כאשר הם רבים, לא צריך להגיד להם שהם מקבלים עונש וכל אחד ילך לחדר אחר. אלא יאמרו להם, היות וקשה לכם לשחק יחדיו, על כן כל אחד ישחק בחדר (פינה) אחר, ומי שהתקרב לחדר (לפינה) של השני, כנראה שהוא זה שמתחיל עם השני. ממילא הדבר יגרום שאחד לא יתקרב לשני, ועוד שיתחרטו על שרבו, מפני שמשעמם לשחק לבד ויחפצו לשחק זה עם זה.

פניני הלכה

מתי יש לומר באשמורות 'קדמו עיני אשמורות'

כתב מהרי"ץ ב**עץ חיים** (חי"ג דף מד:) וז"ל: צריך לדקדק בסליחה אלודיים אתה ידעת וכו' קדמו עיני אשמורות **שלא לומר פסוק זה אלא אם כן עמד משנתו בחצות, כדי שלא יראה כשקרן.** והנה בגמרא ברכות דקדקו דהיכי קאמר דוד קדמו עיני אשמורות בחצות, תינח לדעת רבי דקאמר ארבע משמרות הוי הלילה, אבל לרי נתן דאמר שלש משמרות הוי הלילה, היכי קאמר קדמו עיני אשמורות. ותירץ רב אשי דאשמורה ופלגא קרי לה אשמורות ע"ש. הרי דאשמורות היינו חצות. **אם כן באשמורה שלישית וכל שכן בסוף האשמורה, אינו יכול לומר פסוק זה** ודו"ק:

ו**בארות משה** (הלי חודש אלול אות מ"ז) כתב עליו וז"ל: מה שסיים רבהמ"ח לכתוב ודו"ק, אפשר שבא לרמוז בזה שדוקא כשקם מהאשמורה השלישית ואילך אינו יכול לומר פסוק זה. אבל אם קם קודם אפילו בסוף האשמורה השניה, יכול לומר. ומה שאמר רב אשי אשמורה ופלגא, לאו דוקא פלגא, וכל שהוא יותר מאשמורה אחת מיקרי אשמורה ופלגא וקרינן ביה אשמורות. אולם קצת

המשך בעמוד הבא

לזש"ק
יובל בן דוד
ורות בת זכריה

לרפואת
דוד בן יאיר
בתשכחע"י

לעילוי נשמת
מרת **חביבה** בת רחמה **אוחנינה** ע"ה
תנצב"ה

מרבני הקהילה

הרה"ג אורן צדוק שליטא
מחה"ס 'שו"ת אורן שלחכמים'

שנים עשר אלפא ביתא שב'אשמורות'
אם ניתן להמירם בא"ב אחרות

א. כתב מהרי"ץ בתכלאל עץ חיים (דף ל"ב ע"ב), 'והנה באו בסליחות מספר שנים עשר אותיות אלפא ביתא, לכן צריך שלא יגרע מהם חס ושלום, כי הם במספר שנים עשר אורות עליונים, ועל ידי אמירתם פה למטה, יעורר למעלה אותן האורות והם יהיו בעוזריו'. והוסיף שם, 'והנה אם קם בעוד לילה לראש אשמורות יוכל לומר הסליחות הנוספים, אמנם אם אין עת לאמרם שכבר פנה הלילה ליאור באור הבוקר, היה אין לאמרם, כי בזה יוכרח לקצר מנוסח שתים עשרה אלפא ביתא המחוייב לאמרם, וכן לא יעשה לקצר במקום שאמרו להאריך', ולכן כתב לערוך הסליחות המחוייבות, 'והנה לאהבת המעיין, ארשום לך המחוייב כפי סדרן של ראשונים על פי רבינו האר"י ז"ל'.

ואמרתי לעמוד על בירור הענין, האם שנים עשר אלפא ביתא אלו שמֻנָּאם מהרי"ץ הם בדווקא, או שניתן להמירם בסליחות אחרות שנכתבו גם הם באלפא ביתא, כגון "אשמנו באומר ובפועל" שחיברה רבינו בחיי בעל חובות הלבבות או "אראלי מרומים" שחיברה ר' שמריה כהן מחכמי תימן הקדמונים וכו'. ותועלת רבה תצמח מכך לאדם שאין עתותיו בידו, וביכולתו בדוחק השעה והזמן לומר רק את סדר הסליחות של האלפא ביתא, ונמצא על ידי כך שאומר במשך ארבעים יום את אותם הסליחות חזור ושנה בחסרון התעוררות באמירתן, והשעה צריכה לכך. ואשר על כן אם נאמר שישנה אפשרות לשלב סליחות אחרות שאף הם נכתבו בסדר אלפא ביתא תמורת אלו הקבועים, נמצא תועלתו מרובה.

ונוספו על השנים עשר המנויות עוד חמישה סליחות, חלקם רק בקהילותינו וחלקם אף בשאר קהילות ספרד: א'. הי' אלדי' הצבאות. ב'. אליך הי' אקרא. ג'. אשמנו באומר ובפועל. ד'. כת יש למעלה. ה'. אראלי מרומים.

ב. ומקור דברי מהרי"ץ הינו מספר חמדת ימים (הנד"מ עמ' מ"ז), וזה לשונו – 'ובאו במספר שנים עשר אלפא ביתו"ת לא פחות ולא יותר, ומסודר בסדר הדברים העומדים ברומו של עולם העליון אשר באו במספר שנים עשר אותיות עליונות, ועל ידי סדר אמירתם פה למטה ראשם מגיע השמימה לעורר אותם האורות אשר בא רמיזתן לכל א"ב וא"ב', והעתיק את דבריו גם בסידור בית אל (חמוי, דף מג: דיני סליחות או' ט"ז).

ומתוך דבריו מבואר שבסדר סליחות שלפניו נימנו רק שנים עשר אלפא ביתא, וכמו שכתב 'ובאו במספר שנים עשר אלפא ביתו"ת לא פחות ולא יותר וכו'". אלמא ניתן לומר שלאו דווקא אלו, רק היות ולפניו היו שנים עשר המנויין, על כן כתב זאת, אולם לעולם ניתן לומר שלאו דווקא אלו. ועוד יש לדקדק בדבריו ממה שהקפיד דווקא על מניינם שלא יהיה פחות או יותר, משמע שרק במניין יש הקפדה ולא באלו דווקא. ואם כן כיון שהוא מקור הדברים, ניתן להסיק בנידון שאלתן ובעותן שאין מניעה מלהחליף ביניהם, רק שלא לגרוע ממניינן.

אלא שמדקדוק דברי מהרי"ץ נראה שדווקא אלו המנויים הן הנאמרים באמ"ת ומהן אין לגרוע. וזאת ממה שכתב בתחילה – 'והנה באו בסליחות מספר שנים עשר אותיות אלפא ביתא, לכן צריך שלא יגרע מהן ח"ו וכו'", וזאת למרות שבסדר הסליחות שלפניו מנויין שבעה עשר סליחות בסדר אלפא ביתא, אלמא אינהו בדווקא. וכן יש ללמוד ממה שכתב שאם אין פנאי לומר סליחות נוספים לא יאמרן, כדי שלא יהיה נמצא מקצר באלו המנויין [וזה לשונו, 'והנה אם קם בעוד לילה לראש אשמורות יוכל לומר הסליחות הנוספים. אמנם אם אין עת לאמרם שכבר פנה הלילה ליאור באור הבוקר, אזי אין לאמרם כי בזה יוכרח לקצר מנוסח הי"ב אלפא ביתא המחוייב לאמרם וכו'", ומדבריו אלו מבואר שאין לומר סליחות ביום, אלא עיתם עת דודים הוא רק בלילה, וביותר באשמורת האחרונה מהלילה שהיא עת רצון וכו', וכמו שכתב קודם לכן. ובדקדוק הזמן ניתן לומר שעד אחר עלות השחר עדיין יכול לאמרם, והוא אמרו 'שכבר פנה הלילה ליאור באור הבוקר', וכיוון שלא מנע אמירה בעת הזו אלא קאמר שיוכרח בשל כך לקצר באמירתם, שמענין שבעת הזו עדיין יכול לאמרם, אולם לאחר מכן מנץ החמה ואילך לא יאמרם כלל ועיקר. שו"ר שאינו מוכרח להגביל את זמן אמירתם שלא יאמרם ביום, אלא הכורח לקצר בהם דקאמר הינו משום שהגיע עת התפילה, ולא משום שלא ניתן לאמרם בעוד השמש מאיר על הארץ.]. והנה שלוש סליחות הנכתבים באלפא ביתא שלא באו במנין אותם השנים עשר, מקומם בתחילת סדר הסליחות, ואם נאמר שאין קפידא בהחלפת הסליחות מה בכך שיקצר במנויין עקב כך, סוף סוף אמר שנים עשר סליחות של אלפא ביתא. והעולה על כולנה מה שראה לנכון למנותן אחת לאחת בהדגיש שם – 'המחוייבים כפי סדרן של ראשונים ע"פ רבינו האר"י זלה"ה'.

וביותר נראה מהמבואר בספר משנת חסידים (חיברו ר' בנימין הלוי (ואפשר שהוא מחבר ספר חמדת ימים עצמו, יעויין סי' חמיי הנד"מ בהקדמה – "שערי חמדה".) אליו ציין מהרי"ץ בסוף דבריו. ונמצא ענין זה שם ב"מסכת סליחות" (דף קצ"ה:), ואף שגם שם נראה שבסדר הסליחות שלפניו יש רק שנים עשר אלפא ביתא, מכל מקום ממה שהאריך מאד שם לבאר לְמָה כל תיבה ותיבה מאלו המנויין רומזת, מבואר שדווקא אלו יהיו נאמרים ולא זולתן, ואפשר שאל זה כיוון בעל חמי"י הנ"ל באומרו, "ומסודר בסדר הדברים העומדים ברומו של עולם", ויעויין שו"ת תורה לשמה (סי' תקכ"ג).

ויש להעיר שכיוון שבסדר סליחות דידן מניין האלפא ביתא עולה למנין טו"ב, לא ראה מהרי"ץ לגרוע ממניין זה שלא לאמרו, להעמידו על מנין שנים עשר, כדי שיעלה מכוון לסודן של הדברים, היות שבכלל מאתיים מנה. ודלא כחכמי הרזי"ם הנזכרים שהזהירו אף שלא להוסיף על המנין כדי לשבש את הכוונה. והוא לשיטתו הידועה שאין לשנות מאשר גבלו ראשונים אף שישנם עניינים עילאין, היות שבסתרי תורה יש מקום לכל שיטה ושיטה, וכפי שהאריך והרחיב בזה בהקדמתו לסידור עץ חיים, וכאן לא נצרך לכך כדבר האמור, שכוונת הדברים מתקיימת, וכמו בכל מקום בו נאמר מניין ההקפדה הינה על הגרעון ולא על התוספת, יעויין בבארות יצחק שעל פסקי מהרי"ץ ח"ד הלכות לולב הערה קכ"ב ד"ה עוד.

והעולה מכל האמור ששנים עשר אלפא ביתא שמנאם מהרי"ץ הן בלבד המוכרחים, ואין להמירן בפיוטים וסליחות אחרים אף שבאים גם הם בסדר אלפא ביתא, והרוצה להרגיש בנועם החידוש שזה דבר הנצרך לכשלעצמו, יראה לפַנות מספר רגעים מזמנו, כדי שיוכל על ידי כך לכלול עוד סליחות ופיוטים, בהם ימצא מרגוע לנפשו.

פתרונות לפרשת 'שופטים'

אחודה חידה! אם ראו זקני העיר אורח ולא ליוהו, ונהרג. מתחייבים כאילו שפכו דמו. אך אם ליוהו, אינן מתחייבים.
הזוכה בהגרלה: מי שהכל שלו.
מי בתמונה? הרב עובדיה זכריה.
הזוכה בהגרלה: יוסף שלום צדוק.

לחודש חודש!
בוץ אין לא קשר
לא לאב ולא לאם
אלא לכל אדם
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מי בתמונה?

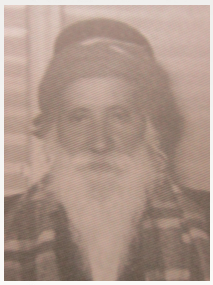

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

פניני הלכה

המשך מהעמוד הקודם

יש לדקדק מלשון רבהמ"ח שכתב לעיל, אלא א"כ עמד משנתו "בחצות". וכן אח"כ כתב, הרי דאשמורות היינו "חצות". משמע דאם קם לאחר חצות ידלג פסוק זה דלא מיקרי אשמורות כי אם אשמורה ופלגא ממש. תדע דבגמרא ברכות שם איכא מאן דאמר דאף אשמורה ופלגא לא מיקרי אשמורות ע"ש. וזה מעין מה שמצינו בכל דיני התורה רובו ככולו, ומחצה על מחצה הוי כרוב, כדקיימא לן (בעירובין דף טו: ובטור וש"ע אר"ח סימן שס"ב ס"ט) פרוץ כעומד מותר. והכא נמי י"ל דחצי אשמורה עדיין יכולה ליקרא אשמורה, אך לא פחות מזה. וע"ע קדושין דף י"ב ע"א כיון דנפקא להו מפלגא, קרוב לאלפיים קרי ליה ע"ש ודוק. אמנם מצינו שאמרו חצי וה"ה פחות, גבי חצי שיעור אסור מן התורה ביומא דף ע"ג ע"ב [עיין למהר"ם ן' חביב בספרו יום תרועה על רש"י שם ד"ה חצי שיעור, ורמב"ם הלכות חמץ ומצה פ"א הלכה ז', ומגיד משנה וכסף משנה ושאר מפרשי הרמב"ם. וע"ע לשון הרמב"ם בהלכות שביתת עשור פ"ב הלכה ג' ודוק]. וא"כ י"ל דהכא נמי פלגא לאו דוקא, וה"ה פחות. **ואפשר שנסתפק בזה רבהמ"ח. ולפי זה נראה דאף מי שקם קודם אשמורה שלישית ידלג פסוק זה כל שלא קם בחצות.** ועיין:

לזש"ק
שלום בן יעקב ומירב
טליה בת מנשה

לזש"ק
תומר ישראל בן יעקב
ואודליה בת מנשה

לעילוי נשמת
מוהר"ר **חיים** בן שלמה **עדני** זצוק"ל
מרא דאתרא דאליכין, תנצב"ה

מחידושי רבותינו

כי תצא למלחמה ונתנו ה' אלוד"יך בידך ושבית שביו (דברים כא. י)

בפרשה הקודמת קראנו 'ואתה תבער וכו', כי תעשה והישר בעיני ה'', וסמיך ליה, 'כי תצא', וכן שאם יש לו מדות טובות וישרות, אז תצא למלחמה על אויבך וכו'. וזה שכי 'ברצות ה' דרכי איש גם' וכו'.

וקודם מלחמה צריך להתפלל ולומר שירה, וזהו 'כי תעשה הישר' אותיות שירה' גימטריא תפל"ה.

ואם הוא צדיק וישר, הקב"ה עושה מלחמה באויביו, כמ"ש 'ה' איש מלחמה', וכתיב 'ה' ילחם לכם ואתם תחרישון'. וכמו שהביא בזה"ק על ענין ד' מלכים, שכל אחד אמר דבר אחד, והקב"ה עשה מלחמה בשבילם. וסימן א ח ד י ם אס"א חזקי"ה דוי"ד יהושפ"ט מלכי"ם. א ס א אמר, רבש"ע אנכי ארדוף אחריהם ואתה תכלה ותהרוג אותם, וכך עשה הקב"ה, דכי 'יגוף ה' את הכושים'. ח ז ק י ה אמר, רבש"ע אינני יכול לרדוף ולא לעשות מלחמה ולא לומר שירה וזמרה אני יושב בבית ואתה תרדוף ותהרוג אותם. וכך עשה הקב"ה 'ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור' וכו' 'וישכימו בבוקר והנה כולם פגרים וחזקיה שוכב על מיטתו'. ד ו ד היה הוא הולך בעצמו והורג אותם, ואמר שירה וזמרה. וזה שאומר 'ארדוף אויבי ואשיגם ולא אשוב עד כלותם'. י ה ו ש פ ט אמר, איני יכול לרדוף אני אומר שירה ואתה תרדוף. וכך עשה הקב"ה, 'ובעת החלו ברכה ותהלה נתן ה' מארבים על בני עמון ומואב והר שעיר הבאים ליהודה וינגפו'. וזהו 'כי תעשה הישר בעיני ה'', ולא לפני בני אדם שיאמרו פלוני טוב וישר. אדם יראה לעינים והי' יראה ללבב.

ועוד אמרו חז"ל בגמרא פסחים ד' ס"ח ע"ב, 'יחדאי נפשי חדאי נפשאי, לך קראי לך תנאי'. חדא"י. חזקיה דוד אסא יהושפט, שכל אחד מהם אמר דבר. וז"ש, כי תצא ל מ ל ח מ ה.

עוד, 'כי תצא למלחמה' וכו'. א' רז"ל, למה נאמר בלשון יחיד. ר"ל, יש לכל אחד ואחד אויב ושונא מיוחד. מי הוא אויב הינו יצה"ר... כמ"ש 'אם רעב שונאך' וכו', וכ' 'לקראת צמא התיו מים'. ואין צמא אלא ס"מ, שכן צמא בגימטריא ס מ א ל. ואין מים אלא תורה, שכ' 'הוי כל צמא לכו למים'. וכל זמן שיש תורה ותפלה לשמה יכול להכניע אותו, כמ"ש 'וירד מ"ים ועד י"ם'. ואין מים אלא תורה, שנאמר 'ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים'. ויכול להכניע אותו בימים נוראים חמשים יום, מר"ח אלול עד הושענא רבה, כמנין י"ם. והזוכה לומר סליחות ותחנונים בלילה, נקרא שותף להקב"ה וכנסת ישראל. והקב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום. כמ"ש 'כי תצא למלחמה', 'כי תעשה הישר', אותיות שירה ומלחמה נגד יצה"ר. תישובה צ'ום אימונה, ר"ת תצ"א, שיאמין באמונה שלמה.

עוד, תצ"א תיענית צ'דקה אימת יהגה פיהו.

עוד, תצ"א תיענית צ'דקה אימנים. ויענה בכל יום תשעים אמנים, ויהיו לבו בטוח בה' ויטהר רעיונותיו. (יסולת מנחה' למוהר"ר סעדיה חוזה זצ"ל עמי רל"ג)

מהליכות אבותינו

האנשים קמים לאשמורות, והנשים...

'רבות בנות עשו חיל **ואת עלית על כלנה'** (משלי לא. כט). פסוק זה ניתן לאמרו על נשות יהודי ארץ תימן, אמותינו הקדושות והצדיקות [ובדרך רמז, א"ת ראשי תיבות ארץ תימן], שמעשיהן נודעו לתהילה, כיצד קיימו מלאכתן מלאכת ה' באמונה בזריזות ובשמחה. ואף מה שלא היו מחוייבות, היו מוסיפות ומתעלות, לחזק כח התורה והתפילה, וכמו שמספר בעל שו"ת הרש"ז (עמי קפ"א), את אשר נעשה במחוזם עיירת 'ביציאי', וז"ל: **במשך כל חדש אלול, יש תחרות בין הנשים, מי מהן תשתדל לספק לאנשי בית הכנסת, יותר דברי מתיקה ומזונות, וקפה מתובלת בדבש ממותקת, וכל המרבה הרי היא משובחת. תחרות של מצוה.** ובמשך כל החודש לא נעדר איש מבאי בית הכנסת, לילה לילה מדירים שינה מעיניהם, ומבקשים בתחנונים ובדמעות מאדון הסליחות בקשת סליחה וכפרת עונות, עכ"ל.

המחשבה לבד, מרתיתה....

עתצוחי לשון

אִלְמֵלֵא – ההטעמה במי"ם (מלעיל), מה שכיום עושים את ההטעמה בלמ"ד האחרונה (מלרע).

בדרכיהם אתהלך....

שבע יפול צדיק וקם חכם

אור גדול וזורח האיר את שמי העולם בחשכת הגלות הקשה והמרה. נשמה קדושה במיוחד, החצובה ממקומות גבוהים, ירדה לעולמנו והאירה פני תבל. זכו יהודי תימן שנשמה זו תצא מתוכם וזכה העולם כולו לאדם אשר נשמה כזו שכנה בקרבו.

צדיק וקדוש עליון היה מרחם אמו. מלאך השם אשר רוח הקודש שרתה עליו, ראש הדרשנים וגדולי בעלי המוסר, עמוד צלותהון (עמוד התפילה) של עם ישראל. הרבה בתחינות לפני קהל השם, וליבו לב רגיש שזעק אל השם מקירותיו, המס כל לבב. היה מזיל דמעותיו כמים עד שבני דורו קראו לו "ירמיהו הנביא", משום שהיה כמותו מקונן הרבה.

איש אשכולות, ענק בענקים, קודש קודשים ומלומד בניסים, אשר הציל את עמו פעמים רבות. כל ימיו סבל עוני וצרות על גבי צרות. לא ראה בימיו אפילו יום אחד טוב, וכל זה לא מנע ממנו להגיע לרום הפסגה, שיא הקדושה והטהרה. הלא הוא ארי במסתרים גדול ונורא, סיני ועוקר הרים, בקי בנגלה ובנסתר הגאון החסיד רבינו אברהם צאלח דור רביעי למהרי"ץ.

רבי אברהם נולד ביום חמישי, ב' לחודש מנחם אב שנת חמשת אלפים חמש מאות תשעים ושלש לבריאת העולם, לאביו החסיד הקדוש והגאון רבי צאלח, נכד מהרי"ץ.

בהגיעו לפרק האיש המקדש נשא את אשתו הצדקת והצנועה, במטרה להקים בית נאמן בישראל על אדני התורה והיראה. לאחר תקופה כשנולד בנם הבכור רבתה השמחה במעונם על שזכו לבן זכר. ההורים חפצו להשקיע את כל כולם בבנם, כדי שיגדל בתורה ויראת שמים לגאון ולתפארת. אך למגינת לבם, לא ארכו הימים ובנם היחיד, שזה עתה זכו בו, הלך לבית עולמו. ההורים קבלו את הגזירה בשמחה ואהבה ואמרו כל מה שה' עושה, לטובה עושה וחס וחלילה מלתת לייאוש לכרסם בלבם. לשנה הבאה שוב נולד להם ילד, אך גם כאן שמחתם לא ארכה זמן רב וכעבור מספר ימים הלך גם הוא כאחיו הבכור, ונפטר. כך התמודד רבי אברהם, שעדיין היה אברך צעיר, עם שכול ואבל על פטירתם ללא עת של בניו העוללים. ושוב נולדו לו עוד כמה ילדים, אך כולם נפטרו בזה אחר זה. כמה תפילות שהתפלל וכמה תחינות ששפך לפני צור עולם, לא נענה. אך לא התייאש מן הפורענות והאמין בדברי חכמינו שאמרו "אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של האדם אל יתייאש מן הרחמים".

באחת השנים בשנת היתרכ"ב לערך נולד להם בן. רבינו אברהם החליט לקרוא לבנו זה בשם "חכם", שם נדיר ולא מקובל לקרוא כן לבני אדם. אך הוא קרא לו כן לאמור שבן זה כל כולו יהיה מוקדש לתורה עד שיהיה חכם גדול בישראל. ובאמת כן היה שהילד "חכם" לא נפטר כאחיו, גדל ופרח, התמיד בלימודו ונודע לחכם וגאון.

לאחר מכן נולדו לו עוד שלושה בנים תלמידי חכמים: הגאון רבי סעיד, רבי יחיא, רבי שלום ועוד שתי בנות. (קונטריס מהרי"ץ עמי ע"א)

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,
דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,
יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

תפארת בנים

חלק מהתמונות אינן ברורות, מחמת התנענעות הילדים בשעת התפילה

מתלמידי מכינה א' בתפילה אצל המארי

מתלמידי גיל שלוש בדרכם לתפילה ולימוד אצל המארי

מתלמידי מכינה ב' בתפילה אצל המארי

גני ילדים / תלמוד תורה

"עטרת חיים"

ע"ש המהרי"ץ ורבוה"ק זצוק"ל

לבני תורה ק"ק תימן -אלעד

רח' הרא"ש 2 טל: 03-9097022

בנשיאות ובהכוונת מרן הגאון הרב יצחק רצאבי שליט"א

בראשות הרב אליהו נהרי שליט"א

לק"י

זה הזמן להוסיף בקדושה, בתורה וביראת שמים טהורה וצרופה,

עם שמירת מסורת אבותינו הקדושים.

הודעה בדבר רישום לשנת הלימודים תשע"ח

הננו להודיע לציבור בני התורה כי נפתחה ההרשמה

לשנה"ל תשע"ח הבעל"ט

לגני הילדים גילאי 3-4-5

לכיתות התלמוד תורה

יש להצטייד בצילום ת"ז של שני ההורים + ספח

לרישום:

יש להגיע למזכירות הת"ת רח' הרא"ש 2, או להתקשר לטל: 03-9097022

אין בהרשמה התחייבות לקבלת התלמיד | קבלת התלמיד מותנית באישור ועדת הקבלה

לרפואה ובריאות איתנה

סעדיה עדי בן **שלום** צוברי **ויוסף** בן **משה** דנין

מתוך אריכות ימים ושנים

חכמי תימן

הרב יוסף בן אביגד שבזי זצ"ל

אביו של ר' שלום שבזי זצ"ל, גדול בתורה ובקבלה, ומתוך שירי בנו הרשב"ז למדים מעלתו. וז"ל הרשב"ז: שובה והתנחם לבבי, כמה יגונים תחביא. על איש שהוא אבי ורבי, להגות אמת רץ כצבי. זיוו כמו נר מערבי, ליל ויום לא יחביא. ידע בסוד נסתר ויען, בצהול ושמחת שאנן. דקדק לסודות לידעה, ורמז ודרשה ישפעה, גם סוד לנפש טובעה. יבין בסוד חזור ושושן, ובסוד מקור חיים גן. שם תעלה נפשו ותחן, עם השריד הנאמן, עכ"ל. גם חיבר שירים, אך נתגלו רק בודדים. בשנת השע"ט ליצירה כשמשלו התורכים בתימן, נתפס למלכות ונענש בענשים קשים על סירובו להמיר דתו, ורק לאחר שנה שוחרר בשוחד, בעירום ובחוסר כל. ונאלץ לנדוד ממקום למקום כשמונה שנים עד ששב האימאם למלכותו.

נפטר בשנת שצ"ד

התודה...

ו- **הברכה...**

לידידנו היקר והנכבד

איש החסד הצנוע והעניו

אשר מלבד היותו תומך הת"ת

אף דואג לשמח את התשב"ר בדברי

מאפה מידי פעם בפעם

ה"ה **רפאל צברי** הי"ו

יהא רעוא שיאריך ה' ימיו בטוב

ושעותיו בנעימים, ויראה כל יוצאי

חלציו הולכים בדרכי אבותינו

הקדושים, ישרים ותמימים עושים

באהבה ובשמחה רצון בורא

עולמים, ויהיו תלמידי חכמים נבונים

וידועים, ובריאות איתנה תהא לו

ולזרעו כל הימים, אכי"ר

הערות, הארות ותשובות לחידות

ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009

או במייל:

Nahari@enativ.com